

Isticmaalka ECIP-yada MN ee Barnaamijkaaga: Qaybta Xisaabaadka Tilmaamaha Ka-qaybgalaha

(2 saacadood)

Cusbooneysiintii ugu dambeysay Janaayo 2026

Dhammaan agabka lagu sameeyay maalgelinta Waaxda Carruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska ee Minnesota, Adeegyada Daryeelka Carruurta waxaa xuquuqdooda leh oo lagu ilaaliyay Pub. L. No. 94-553, 90 Stat. 2541.

Xuquuqaha daabacaadda iyo Xaddidaadaha Isticmaalka iyo Mas'uuliyadda

Dhammaan manhajyada ay samaysay Waaxda Carruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska ee Minnesota, Adeegyada Daryeelka Carruurta, waxaa lagu sameeyay maalgelin dadweyne. Xuquuqda daabacaadda waa la ilaaliyaa, sidaas darteedna lama soo saari karo, lama beddeli karo, lama koobiyeen karp, lama iibin karo, ama si kale looma qaybin karo **iyada oo aan la helin oggolaansho** qoraal ah oo ka timid Waaxda Carruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska ee Minnesota. Haddii ay adeegsadaan hay'ado kale oo tababar bixiya, *Waaxda Carruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska iyo Adeegyada Daryeelka Carruurta* waa in lagu tilmaamaa inay tahay milkiilaha manhajka. Waaxda Carruurta, Dhalinyarada, iyo Qoysaska ee Minnesota ma bixiso wax matalaad ah mana aqbalayso mas'uuliyad isticmaalkeeda ama natiijooyinkeeda.

Si aad u codsato oggolaansho qoraal ah oo ku saabsan isticmaalka ama dib usoo saarista qayb kamid ah manhajkaan, iimayl u dir:

Guudmarka Casharka

Knowledge and Competency Framework (KCF, Qaab-dhismeedka Aqoonta iyo Kartida) ee Minnesota ee Aagga Mowduuca Xirfadlayaasha Dhallaanka, Aagga Maadada Child Development Associate (CDA, Isku Xirka Horumarinta Carruurta)

Qaab-dhismeedka Aqoonta iyo Kartida ee Minnesota ee Aagga Mowduuca Xirfadlayaasha waxbarashada dhallaanka iyo Aagga Maadada Isku Xirka Horumarinta Carruurta (Child Development Associate, CDA) waxay halkan ugu qoran yihiin si ay uga caawiyaan ka qaybgalayaasha inay fahmaan kartida, nuxurka, iyo maadooyinka looga hadlayo tababarka.

- Aagga Mowduuca KCF: I. Korriinka iyo Waxbarashada Caruurta
- Aagga Maadada CDA: VIII. Fahmida mabaadi'da horumarka iyo waxbarashada carruurta

Qeexitaanka Koorsada Ka barashada qaybta xisaabta Heerarka Waxbarashada Ilmaha Yaryar ee Minnesota. Samee fikrado iyo hawlo gaar ah oo taageeri kara horumarinta xisaabta ee barnaamij. Waxaa lagugula talinayaa inaad si Hordhac ah u qaadato ECIP-yada kahor intaadan qaadan koorsadaan.

Ujeedooyinka Waxbarashada

Inta tababarkan socdo, ka qaybgalayaashu waxay:

- Sharax ujeeddada iyo qaab-dhismeedka ECIP-yada
- Aqoonso tilmaamayaasha qaybta xisaabta ee fasalka hadda jira oo tilmaam sida loogu dhex dari karo hawlaha maalinlaha ah iyo hawlaha
- Samee qorshe hawleed oo ay ku jiraan ugu yaraan hal istaraatiijiyad cusub oo lagu mideynayo qaybta xisaabta fasalka ama barnaamijka

Hanaanka Kulanka

Qaybta	Wagtiga Qaybta	Fikradaha Muhiimka Ah	Xeeladaha Waxbaridda	Ujeedada Waxbarashada
A	15 daqiiqo	Soo Dhawaynta/Hordhacyada Dib-u-eegista Ujeedooyinka	Dooda Kooxda Ballaaran	
B	30 daqiiqo	Ujeeddada ECIP-yada	Khudbo yar Hawl Kooxeed Weyn	1

Qaybta	Waqtiga Qaybta	Fikradaha Muhiimka Ah	Xeeladaha Waxbaridda	Ujeedada Waxbarashada
C	15 daqiiqo	Dulmar Guud oo ku saabsan Qaybta Xisaabta	Khudbo yar Dooda Kooxda Ballaaran	1
D	45 daqiiqo	Ku Dhaqanka iyo Sameynta	Hawsha Koox Yar	2 & 3
E	15 daqiiqo	Dib u Eegista/Xidhitaanka Ujeeddooyinka	Milicsiga shakhsi ahaaneed	
	Wadarta Guud ee Wakhtiga: 2 saacadood			

8 da Qaybood ee ECIPS

Qaybta Domain-ka	Waxyaabaha kujira
Hababka Waxbarashada	Xiisaha, feejignaanta, male-awaalka, habaynta macluumaadka
Farshaxanada	barashadata iyo muujinta qaababka farshaxanka
Luuqada iyo Akhriska iyo Qoraalka	Dhageysiga, hadalka, akhriska, qorista
Xisaabaadka	Aqoonta tirada, cabbiraadda, qaababka, joomatari
Kobaca Jireed	Xirfadaha dhaqdhaqaaqa guud iyo kuwa wanaagsan, is-daryeelida
Fikirka Sayniska	barashada, abuurista, sharraxaada
Kobaca Bulshanimada iyo Shucuurta	Is-wacyigelinta, nidaaminta, xiriirka
Nidaamyada Bulshada	Aqoonsi, bulsho, waqti, deegaan, tiknoolajiyad

Dhaqdhaqaaqa Xaaladaha

- Inta lagu jiro nadiifinta, carruurtu waxay alaabta dib loo warshadayn karo ku kala soocaan qashinka buluugga ah, qashinkana waxay ku ridaan qashinka madow; Kai wuxuu xasuusiyaa asxaabta, 'Dhalooyinka waxaa lagu ridaa dib loo warshadayn karo
- Dibadda, Priya waxay ka gudubtay xariiq cajalad leh, gacmaha ayay u soo baxday si ay isu dheellitirto, ka dibna waxay laba cagood ka booday rooga hoose oo si tartiib ah ayay u degtay.

- Koox yar ayaa durbaanka garaaca gaabis ah ku garaacaysa; Cali ayaa ku daray garaac degdeg ah, ka dibna wuxuu ku soo laabtay gaabis markii macallinku uu tilmaamay 'aamusnaan'. Dabadeed, wuxuu yidhi, 'Qaybta codka badan ayaan ugu jeclaa.'
- Inta lagu jiro ciyaarta baloogga, Maya waxay isku daydaa saddex siyaabood oo ay ku samayn karto buundo. Markay burburto, waxay tiraahdaa, 'Malaha baloogga weyn ayaa hoos u dhacaya,' wayna sii socotaa ilaa uu istaago.
- Qof isku fasal ah ayaa u muuqda mid xanaaqsan. Lila waxay keentay bear boonbile ah, waxayna tiri, 'Ma rabtaa inaad isku duubto?' ka dibna waxay u sheegtay macallin, 'Wuu murugaysnaa.'
- Jae wuxuu tiriyay lix tirin isagoo mid walba hal mar taabanaya—'1, 2, 3, 4, 5, 6'—wuxuuna ku jawaabay, 'Lix baa jira,' markii la weydiiyay, 'Immisa?'
- Carruurtu waxay dhahaan jaranjarada ayaa 'aad u fidsan'. Mateo wuxuu soo jeedinayaa, 'Aan ka dhigno mid dheer,' wuxuu tijaabiyay laba dherer, wuxuuna sharraxay, 'Gawaaridu si dhakhso ah ayay u socdeen markii ay sare u kaceen.'
- Inta lagu jiro wakhtiga kor loo akhrinayo, Noor waxay farta ku fiiqday sawirka oo tiri, 'Bakaylaha miiska hoostiisa ayuu ku jiraa,' ka dibna waxay saadaalisay, 'Wuxuu dibadda u carari doonaa.'

Qaybaha Qaybta Xisaabta

- Aqoonta Lambarka (M1–M7) waxay diiradda saartaa ka caawinta carruurta inay fahmaan tirooyinka iyo xiriirkooda. Tan waxaa ka mid ah barashada tirinta taxanaha ah, isku-darka walxaha iyo ereyada tirada (is-waafajinta hal-ilaa-hal ah), garashada in tirada ugu dambaysa ee la tiriyey ay matasho wadarta guud (kala-duwanaanshaha), isbarbardhigga tirada iyadoo la adeegsanayo ereyada sida "badan" iyo "ka yar," iyo sahaminta isku-darka hore, kala-goynta, iyo boosaska caadiga ah sida kan koowaad ama kan ugu dambeeya.
- Cabbiraadda (M8) waxay carruurta baraysaa fikradaha cabbirka, dhererka, miisaanka, mugga, iyo waqtiga. Waxay ku bilaabaan inay ogaadaan kala duwanaanshaha sida "buuxa" iyo "madhan," ka dibna waxay u gudbaan isticmaalka ereyada isbarbardhigga sida "dheer" iyo "gaaban," ugu dambayntiina waxay sahamiyaan labada cutub ee cabbirka caadiga ah iyo kuwa aan caadiga ahayn.
- Qaababka (M9) waxay dhiirigeliyaan carruurta inay aqoonsadaan, nuqul ka sameeyaan, oo ay abuuraan taxane soo noqnoqda oo midabyo, qaabab, dhawaaqyo, iyo dhaqdhaqaaqyo ah. Waqti ka dib, waxay bartaan inay fidiyaan qaababka oo ay ku dabaqaan xeerarka qaababka agabyada iyo xaaladaha kala duwan.
- Joomatari iyo Fikirka Meelaha (M10–M12) waxay kobcisaa awoodda carruurta ee ay ku aqoonsadaan oo ay ku sharaxaan qaababka laba-geesoodka ah iyo kuwa saddex-geesoodka ah, isticmaalaan ereyo boos-dhig ah sida "kor," "hoos," iyo "ku xiga,"

waxayna ku maamulaan qaababka iyagoo adeegsanaya curin, kala-goyn, iyo isbeddello sida rogrogmada ama wareejinta.

- Falanqaynta Xogta (M13–M15) waxay dhistaa xirfadaha kala soocida walxaha iyadoo la adeegsanayo sifooyin sida midabka ama cabbirka, ururinta iyo abaabulka xogta iyadoo la adeegsanayo jaantusyada ama tirada, iyo tarjumidda qaababka iyo kala duwanaanshaha si loo xalliyo dhibaatooyinka.

Istaraatiijiyad ama Hawl qayb kasta

- Aqoonta Lambarka (M1–M7)
- Cabbirka (M8)
- Qaababka (M9)
- Joomatari iyo Fikirka Meelaha (M10–M12)
- Falanqeynta Xogta (M13–M15)

Ilaha

Tilmaamayaasha Horumarka Dhallaanka: Nooca Heerarka Waxbarashada Ilmaha Yaryar ee Minnesota 2028 - <https://dcyf.mn.gov/sites/default/files/2025-08/els-ecips-2028.pdf>